

NOVUS VIKTIGASTE POLITISKA FRÅGAN – SEPTEMBER 2024

Kommentar

Lag och ordning går kanske inte helt oväntat kraftigt framåt, med en statistiskt säkerställd uppgång på 7 procentenheter jämfört med juni, och ligger nu bara 3 procentenheter efter förstaplatsen, sjukvården. Sommaren brukar kännetecknas fler rapporter om skjutningar, men det anmärkningsvärda i år är att det inte är SD som vinner väljare på grund av den ökade oron, utan främst S.

Det finns flera statistiskt säkerställda uppgångar: landets ekonomi, miljön, äldreomsorgen, sysselsättning/arbetslösheten/jobben samt energipolitiken. Det är särskilt intressant att jobben har klättrat från tolfte till åttonde plats, å andra sidan är det en fråga som har varierat i prioritet för väljarna under perioder. Jag kan tänka mig att detta är en fråga som kräver påminnelser, genom nyhetsrapportering eller politiskt fokus, för att bli en av de viktigaste frågorna även bland dem som inte söker jobb.

Landets ekonomi blir återigen viktig efter en nedgång strax före sommaren.

Generellt sett tror jag att tilltron till politiken som ett verktyg att lösa problem kan ha ökat. Den sänkta räntan har troligen bidragit till att människor kan se bortom den akuta oron över sina bolån. Det kan också bero på att regeringen fortsatt att kommunicera om politiska lösningar även under sommaruppehållet. Jag har inte undersökt detta närmare, men det känns som att det har varit något mer kommunikation om politiska lösningar under sommaren än vad som vanligtvis är fallet.

Tabell 1: Nedan redovisas de tio viktigaste politiska frågorna enligt väljarna, dec 2021 – sep 2024. Det var möjligt för de tillfrågade att välja hur många frågor de ville, så procentsatserna ska läsas t.ex. så här: 59% av väljarna tycker att sjukvården är en av de viktigaste politiska frågorna.

24-sep Pos.	24-jun Pos.	Fråga	24-sep	24-jun	24-apr	24-jan	23-nov	23-jun	23-feb	22-nov	22-sep	22-aug	22-jul	22-maj	21-dec	
1	1	Sjukvården	59%	58%	64%	59%	62%	67%	57%	61%	60%	63%	64%	59%	60%	63%
			+1													
2	2	Lag och ordning	56%	49%	54%	53%	50%	53%	51%	51%	54%	54%	54%	55%	52%	56%
			+7*													
3	3	Skola och utbildning	48%	44%	50%	54%	52%	56%	44%	47%	48%	49%	51%	49%	47%	51%
			+4													
4	4	Invandring/integration	41%	43%	48%	44%	46%	47%	42%	46%	47%	47%	45%	47%	45%	53%
			-2													
5	5	Klimatet	37%	36%	39%	34%	39%	37%	31%	42%	38%	35%	32%	33%	35%	39%
			+1													
6	7	Landets ekonomi	32%	25%	37%	36%	38%	39%	37%	34%	30%	32%	30%	28%	29%	29%
			+7*													
6	6	Miljön	32%	27%	27%	24%	28%	29%	27%	26%	38%	35%	32%	33%	35%	39%
			+5*													
7	8	Äldreomsorg	30%	24%	34%	29%	34%	39%	28%	34%	26%	28%	30%	32%	33%	35%
			+6*													
8	12	Sysselsättning/arbetslösheten/jobben	28%	18%	26%	21%	25%	30%	20%	21%	20%	28%	24%	23%	25%	30%
			+10*													
9	7	Energipolitik	26%	21%	34%	32%	31%	36%	43%	42%	48%	39%	34%	30%	38%	31%
			+5*													

Anm. * statistiskt säkerställda (signifikanta) förändringar jämfört med juni 2024. Miljö och klimat mättes tidigare som en fråga, från och med november 2022 delades frågan upp i två.

Tabell 2: Nedan redovisas de tio viktigaste politiska frågorna enligt väljarna, sep 2024. Det var möjligt för de tillfrågade att välja max tre frågor, nedan redovisas deras förstaval, så procentsatserna ska läsas t.ex. så här: 21% av väljarna tycker att lag och ordning är den viktigaste politiska frågan.

Fråga	Totalt	Partisynpat						
		M	S	V	SD	M + L + KD + SD	C + S + V + MP	Osäkra
Lag och ordning	21%	37%	11%	2%	36%	35%	9%	28%
Klimatet	15%	3%	19%	31%	0%	3%	25%	10%
Sjukvården	12%	9%	20%	21%	6%	8%	17%	11%
Invandring/integration	11%	7%	3%	4%	38%	22%	3%	3%
Skola och utbildning	8%	5%	13%	11%	1%	4%	13%	7%
Landets ekonomi	8%	13%	8%	1%	3%	9%	6%	9%
Miljön	5%	1%	7%	5%	0%	1%	9%	6%
Sysselsättning/arbetslösheten/ jobben	3%	5%	4%	2%	1%	3%	3%	3%
Skatter	3%	5%	0%	0%	4%	4%	1%	4%
Försvaret	3%	4%	1%	3%	2%	3%	1%	7%

Anm. Grönmarkerade siffror innebär att en undergrupp uppgett ett svarsalternativ i statistiskt säkerställt (signifikant) högre grad än totalen i stort, medan rödmarkerade siffror innebär att en undergrupp uppgett ett svarsalternativ i statistiskt säkerställt lägre grad än totalen i stort. Miljö och klimat mättes tidigare som en fråga, från och med november 2022 delades frågan upp i två

Om undersökningen

Undersökningen genomfördes av Novus på eget initiativ under perioden 29 augusti – 4 september 2024 i Novus Sverigepanel och besvarades av totalt 1041 personer i åldern 18–84 år. Frågan som ställdes var: "Vilka politiska frågor tycker du är viktigast?". För ytterligare information om Novus Sverigepanel, se <https://novus.se/om-novus/vanligafragor/>. Vid osäkerhet om hur en siffra ska tolkas, vänligen kontakta mikael.ohlsson@novus.se.

Fråga	11-nov	12-jun	13-sep	14-jun	15-apr	16-mar	17-maj	18-jun	19-jun	20-jun	21-jun	22-jan	22-mar	22-apr	22-maj	22-jun	22-sep	22-nov	23-feb	23-jun	23-nov	24-jan	24-apr	24-jun	24-sep	24-sep Pos.
Sjukvården	72%	76%	76%	74%	61%	61%	61%	64%	63%	68%	59%	65%	60%	64%	59%	60%	60%	61%	57%	67%	62%	59%	64%	58%	59%	1
Lag och ordning	45%	50%	42%	40%	30%	33%	42%	49%	50%	45%	51%	56%	52%	53%	55%	57%	54%	51%	51%	53%	50%	53%	54%	49%	56%	2
Skola och utbildning	66%	75%	71%	71%	58%	57%	54%	53%	52%	51%	48%	43%	47%	47%	49%	50%	48%	47%	44%	56%	52%	54%	50%	44%	48%	3
Invandring/integration	36%	43%	43%	49%	54%	65%	53%	57%	53%	51%	50%	50%	45%	43%	47%	50%	47%	46%	42%	47%	46%	44%	48%	43%	41%	4
Klimatet	41%	45%	46%	50%	32%	32%	34%	30%	45%	33%	34%	34%	35%	34%	33%	33%	38%	42%	31%	37%	39%	34%	39%	36%	37%	5
Landets ekonomi	56%	61%	54%	60%	46%	42%	33%	30%	32%	37%	30%	30%	29%	30%	28%	31%	30%	34%	37%	39%	38%	36%	37%	25%	32%	6
Miljön	41%	45%	46%	50%	32%	32%	34%	30%	45%	33%	34%	34%	35%	34%	33%	33%	38%	26%	27%	29%	28%	24%	27%	27%	32%	6
Äldreomsorg	53%	62%	55%	52%	38%	38%	39%	37%	45%	43%	34%	36%	33%	33%	32%	28%	26%	34%	28%	39%	34%	29%	34%	24%	30%	7
Sysselsättning/arbetslösheten/Jobben	56%	66%	71%	67%	50%	44%	37%	25%	28%	37%	30%	28%	25%	24%	23%	25%	20%	21%	20%	30%	25%	21%	26%	18%	28%	8
Energipolitik	35%	40%	33%	34%	18%	16%	15%	13%	24%	13%	18%	31%	38%	36%	30%	32%	48%	42%	43%	36%	31%	32%	34%	21%	26%	9
Försvaret	8%	12%	13%	19%	23%	20%	23%	17%	18%	17%	13%	19%	27%	36%	30%	25%	23%	25%	32%	26%	22%	27%	30%	24%	25%	10
Pensioner	42%	47%	41%	37%	27%	28%	26%	29%	32%	26%	26%	26%	25%	27%	25%	24%	21%	21%	24%	24%	24%	21%	24%	20%	22%	11
Jämställdhet	26%	33%	34%	37%	22%	19%	22%	18%	26%	20%	22%	15%	17%	17%	19%	19%	15%	17%	17%	21%	19%	18%	21%	15%	20%	12
Skatter	34%	43%	35%	34%	26%	22%	21%	21%	18%	19%	20%	23%	19%	23%	24%	21%	16%	17%	17%	19%	20%	18%	19%	12%	19%	13
Infrastrukturpolitik	9%	12%	9%	10%	6%	7%	12%	10%	14%	12%	10%	14%	10%	10%	9%	9%	12%	10%	12%	14%	13%	12%	17%	9%	17%	14
Socialförsäkringarna	44%	49%	46%	38%	22%	20%	14%	17%	21%	19%	20%	17%	16%	16%	14%	15%	12%	15%	12%	15%	18%	12%	16%	14%	13%	15
Boende	33%	39%	34%	35%	29%	32%	24%	17%	23%	18%	14%	16%	15%	14%	16%	12%	13%	16%	14%	17%	13%	17%	17%	9%	13%	15
Barnomsorg	40%	49%	41%	34%	23%	23%	18%	16%	19%	14%	13%	13%	11%	11%	11%	11%	7%	10%	13%	20%	15%	13%	15%	7%	12%	16
Utrikespolitik	11%	17%	12%	15%	12%	11%	8%	7%	5%	6%	6%	6%	9%	10%	10%	8%	6%	8%	12%	9%	12%	12%	10%	8%	9%	17
Företagande/näringspolitik	29%	34%	33%	36%	25%	20%	19%	14%	15%	18%	14%	11%	12%	12%	12%	10%	11%	13%	11%	15%	10%	14%	12%	6%	9%	17
Fördelningspolitiken	18%	22%	23%	22%	15%	11%	11%	12%	15%	12%	11%	9%	10%	9%	11%	7%	8%	9%	13%	12%	11%	9%	11%	8%	8%	18
Djurrättsfrågor	-	-	-	-	-	-	9%	8%	10%	7%	10%	9%	9%	7%	7%	6%	5%	8%	8%	11%	8%	8%	9%	8%	8%	18
Privatiseringar	11%	16%	19%	13%	10%	8%	5%	8%	8%	6%	10%	8%	10%	9%	8%	6%	9%	7%	8%	8%	8%	7%	13%	6%	7%	19
EU/EMU	15%	19%	12%	13%	9%	11%	9%	10%	10%	9%	7%	6%	6%	7%	6%	4%	5%	5%	7%	6%	7%	6%	12%	5%	7%	19
Integritetsfrågor	11%	14%	15%	13%	7%	7%	9%	8%	6%	6%	5%	5%	4%	3%	3%	5%	4%	3%	4%	7%	8%	4%	6%	5%	6%	20
Regionalpolitik	10%	13%	11%	13%	5%	5%	5%	4%	5%	5%	5%	3%	4%	3%	3%	4%	4%	5%	3%	4%	5%	4%	4%	3%	5%	21
Familjepolitik	22%	28%	28%	21%	13%	11%	11%	10%	10%	8%	10%	8%	7%	7%	5%	6%	5%	5%	6%	10%	7%	6%	8%	4%	4%	22

Tabell 3: Ovan redovisas de viktigaste politiska frågorna enligt väljarna, nov 2011 – sep 2024. Det var möjligt för de tillfrågade att välja hur många frågor de ville, så procentsatserna ska läsas t.ex. så här: 59% av väljarna tycker att sjukvården är en av de viktigaste politiska frågorna. Anm. Miljö och klimat mättes tidigare som en fråga, från och med november 2022 delades frågan upp i två.